

Onderwerp Verkenning Toekomstpotentie Sportcentrum Kardinge

Steller C. van Ginneke

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	06-52888152	Bijlage(n)	-	Ons kenmerk
Datum	21-4-2021	Uw brief van		Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Sportcentrum Kardinge viert in 2023 haar dertigste verjaardag. Nu al, maar zeker dan, is het noodzakelijk om de faciliteiten voor het zwemmen en het schaatsen te vernieuwen. De functionaliteit en het huidig aanbod voldoen niet meer aan de eisen en wensen van haar bezoekers, de gebouwen en de installaties zijn technisch afgeschreven of voldoen wettelijk niet meer en er moet flink geïnvesteerd worden om de bedrijfsvoering te garanderen, los van elke ambitie.

De eerste resultaten van de 'Verkenning van de Toekomstpotentie van Sportcentrum Kardinge' zijn op 04 maart 2020 besproken in de opiniërende bijeenkomst van de raadscommissie. Daarin hebben overwegend alle partijen aangegeven dat de schaats- en zwemfaciliteiten in Kardinge nog steeds basisvoorzieningen zijn. Het merendeel van de partijen sluit zich aan bij het collegevoorstel om scenario 2 (Playground) en scenario 3 (Avonturenpark) als onderdeel van de verkenning verder uit te werken. Daarnaast is in deze bijeenkomst door de raadscommissie verzocht om de herontwikkeling van het sportcentrum te benaderen vanuit een integrale gebiedsgerichte aanpak, waar ook private en maatschappelijke partijen bij betrokken moeten worden.

Op basis van deze uitgangspunten is in afgelopen jaar de opgave voor de herontwikkeling van Kardinge programmatisch, stedenbouwkundig en technisch verder onderzocht. Daarin zijn onder andere de koppelkansen verkend tussen de herontwikkeling van het sportcentrum en het Alfa-college en de Topsport Talent School om zich met (een deel van) hun opleidingen steviger te vestigen op Kardinge. Ook zijn er initiatieven vanuit de markt zoals de rodelbaan die graag een locatie in het gebied toegewezen krijgen. De resultaten leiden ertoe dat we nu nog niet kunnen kiezen voor de definitieve aanpak voor het sportcentrum, maar eerst willen inzetten op een integrale gebiedsgerichte aanpak die ons meer handvatten biedt voor de (toekomstige) invulling van het hele Kardinge gebied. Op basis van deze aanpak

kunnen we ruimtelijk verantwoorde keuzes maken waar het gaat om de beoordeling van (nieuwe) initiatieven en het toevoegen van programma.

Bovenstaande lichten we graag in deze brief aan u toe.

Vitaliteitscampus

Om te komen tot een verantwoorde en duurzame investering voor het sportcentrum is de bredere betekenis van Kardinges als (recreatie)gebied, voor de omliggende wijken, stad en regio onderzocht. Het sportcentrum staat niet op zichzelf en alhoewel dit al jarenlang steeds beter zichtbaar was, bewijst deze tijd des te meer dat sporten, bewegen en recreëren in de openbare ruimte optimaal benut wordt. Uit een eerste inventarisatie valt op te maken dat de potentie en meerwaarde voor de direct omliggende wijken, stad en regio beter te benutten is als zowel vanuit ruimtelijk als vanuit sociaal-maatschappelijk perspectief naar het gebied gekeken wordt. We verwachten dat de opgave en meerwaarde van Kardinges in de toekomst alleen maar groter wordt, als we rekening houden met de verwachte bevolkings- en werkgelegenheidsstroom van onze gemeente en de initiatieven die zich voor het gebied aandienen: de noodzaak van een aantrekkelijk en goed functionerend sportcentrum en recreatiegebied wordt hiermee alleen maar groter.

In de opgave van Kardinges komen al onze ambities en doelstellingen, zoals verwoord in ons coalitieakkoord, samen voor het leveren van een positieve bijdrage aan gezondheid en leefkwaliteit door het herwinnen van de openbare ruimte met meer ruimte voor groen, sporten, spelen en ontmoeten. Wij zien echter dat de huidige staat van het sportcentrum, maar ook het recreatiegebied Kardinges in zijn totaliteit niet past bij deze stedelijke ambities en doelstellingen. Het sportcentrum is op en het huidige aanbod aan functies voldoet niet meer aan de eisen en wensen van bezoekers. Daarnaast zien we dat het recreatiegebied functioneel is ingericht waardoor er geen wisselwerking is tussen verschillende gebruikers en de belevingswaarde/verblijfskwaliteit laag is. Dit heeft onder andere te maken met de (sociaal) onveilige inrichtingskwaliteit van de parkeer-as, de gebrekkige aansluiting met de omliggende wijken Beijum en Lewenborg, het ontbreken van een rechtstreekse fietsverbinding via het Oosterhamriktrace, de versnipperde groenstructuur met lage ecologische- en natuurwaarde die nauwelijks toegevoegde waarde hebben voor biodiversiteit rondom de parkeerplaats en de alleenstaande functies en naar binnen gerichte gebouwen. Het duidelijker profileren van Kardinges, samen met het gebruiksvriendelijker maken en het intensiveren van het gebied met onderscheidende en samenhangende functies, biedt een goede mix voor het verhogen van de levendigheid en het op de kaart zetten als dagrecreatieve 'attractie' voor Noord-Nederland. Het recent uitgevoerde Steden & Streken Merkenonderzoek, waarin Groningers hebben aangegeven onverminderd trots te zijn op de stad, toont aan dat er nog winst te behalen valt op het recreatieve aanbod in de stad.

Kortom, de herontwikkeling van het sportcentrum moeten we breder trekken dan puur alleen een vernieuwing/renovatie om zo de potentie van het gebied maximaal te benutten en onze stedelijke ambities waar te maken. Het versterken van het onderwijs op Kardinges draagt, naast het vergroten van de recreatieve waarde, sterk bij aan de verlevendiging, het programma-aanbod en ruimtelijke synergie van het gebied. Het Alfa-college is met de opleidingen Sport & Bewegen en Uniformberoepen reeds gevestigd op Kardinges en wil de opleiding Zorg, Welzijn &

Dienstverlening daaraan toevoegen om daadwerkelijk invulling te kunnen geven aan toekomstgericht opleiden. De talenten van de Topsport Talent School maken al gebruik van de accommodaties in het sportcentrum en in het gebied. Een directe koppeling met hun onderwijsruimten is daarin zeer benodigd. De vertaling naar een contextrijke omgeving waarin al deze elementen verwerkt zijn, versterkt die opgave volledig waarbij oog is voor toegankelijkheid, ontmoeting en verbinding.

Samen met de onderwijspartners zijn we daarom gestart met het verkennen van de mogelijkheden om Kardinges te transformeren tot een Vitaliteitscampus. Dat is een omgeving waar zorg, wonen, werken, sport, bewegen, onderwijs, gezondheid, lifestyle, natuur, veiligheid, leren en recreëren bij elkaar komen. Een groene, ecologische oase met meer natuurwaarde die bijdraagt aan meer biodiversiteit. Een plek waar een samenhangend en onderscheidend aanbod van verschillende functies zorgt voor een unieke beleving op de grens van stad en ommeland. Een gebied dat ontmoeting en samenwerking stimuleert en de missie en doelstellingen versneld voor vitale inwoners, een vitale beroepsbevolking en breed ontwikkelde vitaliteitsprofessionals. In die verkenning willen we de gevestigde bedrijvigheid (via VBNO) en organisaties (waaronder Natuurmonumenten), maar ook de bewoners van Beijum en Lewenborg en (nieuwe) initiatieven van potentiële maatschappelijke en commerciële partijen (zoals de rodelbaan) informeren en betrekken om ruimtelijk verantwoorde keuzes te maken over het gebied en om de haalbaarheid van alle deelprojecten tot een integraal geheel te vergroten.

Integraal beleidsmatig kader

In de omgevingsvisie hebben we onszelf de opgave opgelegd om de groei van de stad te faciliteren. En tegelijkertijd leefbaar en aantrekkelijk te blijven voor alle inwoners van onze gemeente. Kardinges speelt hier met het gevarieerde aanbod aan sport, bewegen en recreatie een belangrijke rol in. Wanneer wij Kardinges in de context van de omgevingsvisie plaatsen dan zien wij vijf programmalijnen waaraan we de herontwikkeling van het sportcentrum en het recreatiegebied vorm zouden moeten geven. De programmalijnen zijn gebaseerd op integrale beleidsdoelstellingen uit diverse takken van onze gemeente.

1. Intensivering (met programma's/functies) van Kardinges

Met onze omgevingsvisie willen we ruimte bieden aan de groei van de stad. Hierbij willen we (ook via onze Mobiliteitsvisie in wording) inzetten op het versterken van OV-knooppunten door het toevoegen van functies aan deze plekken. Om de potentie van het gebied beter te benutten en de agglomeratiekracht te versterken verkennen we of we extra programma kunnen toevoegen op het gebied van zorg, wonen, werken, gezondheid en onderwijs. De herontwikkeling van het Sportcentrum Kardinges (jaarlijks 600.000 bezoekers) als regionale hoogwaardige, multifunctionele en goed bereikbare voorziening kunnen we daarin gebruiken als vliegwiel en aanjager voor verdere ontwikkeling van dit gebied.

2. Leisure en recreatie

Zoals door velen onderschreven en ook bevestigd in de programmatische behoefte-onderzoeken, heeft Kardinges in de afgelopen 30 jaar de reputatie opgebouwd tot hét sport- en recreatiegebied in Groningen. Een miljoen bezoekers komen jaarlijks naar het gebied om te wandelen, te fietsen, te joggen, te genieten van de natuur en ga zo maar door. Het aanbod is zeer gedifferentieerd met een verschillend verzorgingsgebied (lokaal, regionaal, bovenregionaal) en wordt geleverd door

meerdere partijen: gemeente, onderwijs, sportverenigingen, Natuurmonumenten en een groot aantal particuliere bedrijven. Hiermee is het recreatiegebied één van onze meest belangrijke (boven)regionale voorzieningen met bijzondere waardevolle groene ecologische kwaliteiten die op bepaalde plekken (zoals het Zilvermeer) versterkt kunnen worden.

3. Gezonde leefstijl

Een Gezonde Stad staat centraal in onze strategische visie Healthy Ageing. Onlangs is onze ambitie op dit gebied nog steviger neergezet met het vaststellen van de Sport- en beweegvisie 2021+ waarin de missie staat dat iedere Groninger een gelijke kans verdient om de kracht van sport en bewegen te ervaren. Daarnaast zijn er ook nog eens diverse partijen die zich hebben aangesloten bij het Gronings Sportakkoord, het Provinciaal Beweegakkoord en de Topsportagenda. Zien bewegen, doet bewegen. Een uitdagend en gevarieerd sportaanbod met aandacht voor gezondheid en leefstijl in het sportcentrum, ook voor het onderwijs en voor de topsporttalentprogramma's van onze RTC's, in combinatie met een uitnodigende en beweegvriendelijke openbare ruimte in Kardinge dragen bij aan (het opbouwen van) ons sportief kapitaal en het daarmee realiseren van al onze ambities ten aanzien van vitaliteit.

4. Onderwijs en arbeidsmarkt

Vanuit de regiovisie werken we met een groot aantal partners aan een betere samenwerking van het onderwijs, het werkveld, en wijken en dorpen op het gebied van vitaliteit in de arbeidsmarktregio Groningen en Noord Drenthe (specifiek de regio Assen). Voor de sectoren Sport & Bewegen en Zorg & Welzijn is het steeds belangrijker om vaardigheden op te doen die passen bij de snelle ontwikkelingen en behoefte in de arbeidsmarkt. Een van de belangrijkste speerpunten is het ontwikkelen van contextrijke en multidisciplinaire leer-/werkomgevingen die voorzien in een doorlopende leerlijn en gericht is op het regionale vitaliteitsecosysteem. Hierbij gaat het om het vergroten van de vitaliteit en de gezondheid van de bewoners van de wijken Beijum en Lewenborg en bezoekers en bewoners van Groningen zelf. Kardinge is daarvoor de perfecte locatie waar leerlingen uit het VO en studenten uit het MBO de kans krijgen hun talenten te ontwikkelen, voor stageplekken in het gebied en in de wijken en waar verbanden gelegd kunnen worden met het PO uit de omliggende wijken en met het HBO en WO.

5. Iedereen doet mee; Kardinge in relatie tot de wijkvernieuwing Beijum/Lewenborg

We willen dat iedereen de kans krijgt om naar vermogen mee te doen, zich gezien weet en zich thuis voelt. In de noordelijke wijken Beijum en Lewenborg is er sprake van verminderde leefbaarheid en kwetsbare groepen. Met de gelden vanuit de wijkvernieuwing en het NPG proberen we daar een structurele positieve bijdrage te realiseren op het gebied van armoede, jeugd en toekomstbestendig wonen. Een toegankelijk, betaalbaar en uitnodigend Kardinge in de voortuin van de inwoners draagt bij aan deze thema's. Het intensiveren van het gebied met onderwijs en met programma's in het gebied en de wijken zelf draagt bij aan het versterken van deze relatie. Kardinge moet dus een gebied zijn die voor iedereen toegankelijk (zowel fysiek als sociaal) is en waar je een leven lang kan ontwikkelen.

Inzetten op een integrale gebiedsgerichte aanpak

Bovenstaande uiteenzetting leidt ertoe dat we nu nog niet kiezen voor de definitieve aanpak voor het sportcentrum. Dit wordt ook versterkt door de verkenningen die we specifiek voor het sportcentrum zelf hebben uitgevoerd:

- Uit de programmatische verkenningen en onderzoeken naar een vernieuwd sportcentrum blijkt een behoefte aan een aantrekkelijke en uitdagende omgeving waar het gehele jaar door gesport kan worden, zowel binnen als buiten. Met aandacht voor sfeer, beleving en een (multi-) functionaliteit die aansluit bij de ontwikkelingen in het domein van sport, bewegen, gezondheid, onderwijs en recreatie. Op basis van het vastgestelde Capaciteitsonderzoek Sportaccommodaties is er behoefte aan een uitbreiding van ijs, zwemwater en binnensportaccommodaties. Deze uitbreiding wordt gekoppeld aan de mogelijke herontwikkelingsopgave van sportcentrum Kardinge.
- Uit technisch onderzoek wordt echter duidelijk dat een aanzienlijke investering benodigd is om de zwem- en schaatsfaciliteiten, binnen de mogelijkheden van het huidige gebouw, bouwkundig en installatietechnisch up-to-date te maken. Er wordt dan nog niets extra's gedaan ten aanzien functionaliteit, beleving, capaciteit, de energietransitie en de verbinding met de omgeving.

Op basis van al deze resultaten, de koppelkansen met het onderwijs, met het gebied en met de wijkvernieuwing van Beijum en Lewenborg, willen we daarom inzetten, mede op ons verzoek en van de raadscommissie, op een integrale gebiedsgerichte aanpak voor Kardinge. We kiezen er daarom voor om de volgende twee opgaven uit te werken:

- In samenwerking met het Alfa-college, de Topsport Talent School, maatschappelijke en commerciële partijen (waaronder de bewoners van Beijum en Lewenborg, de sportverenigingen, Natuurmonumenten, de gevestigde bedrijvigheid (via de VBNO) en nieuwe initiatieven) het inhoudelijk zorgvuldig uitwerken van onze ambities en programmalijnen om Kardinge te transformeren tot Vitaliteitscampus voor de direct omliggende wijken, voor de stad en voor de regio. Hiervoor willen we een zogeheten bidbook opstellen en dit vervolgens vertalen naar een gezamenlijke visie voor de integrale gebiedsgerichte aanpak. De gebiedsvisie moet ertoe bijdragen om alle opgaves en wensen in het gebied scherp te krijgen en om zo verantwoorde ruimtelijke keuzes te kunnen maken. Daarin onderzoeken we ook de financiële ontwikkelstrategie zodat we niet alleen afhankelijk zijn van gemeentelijke financiering. Het doel is om de voorkeursvariant, op basis van het bidbook, de gebiedsvisie en de ontwikkelstrategie, eind 2022 aan u te presenteren ter besluitvorming. Dit betekent dat we ook voor 2022 een format knelpunten hebben ingediend voor de herontwikkeling van Kardinge. Op basis van de voorkeursvariant willen we vervolgens de integrale gebiedsgerichte aanpak met de mogelijke deelprojecten (zoals de herontwikkeling van het sportcentrum) gaan concretiseren en realiseren.
- De planvorming opstarten om het sportcentrum nog 5 jaar langer in de lucht te houden. Dat zal kosten met zich meebrengen. Qua onderhoud zetten we enerzijds in op preventie en aan de andere kant kijken we kritisch wat nog (wettelijk) noodzakelijk is voor de komende jaren. We hebben daarnaast een risico-inventarisatie gemaakt die leidt tot een overzicht van de meest kritische installaties en attributen zoals de koelmachines voor het ijs en de glijbaan en

golflslagmachine van het recreatieve zwembad. Uitval van deze installaties zorgt niet alleen voor het buiten bedrijf moeten stellen maar ook voor imago-schade en een derving van inkomsten. Uit de risico inschatting komt een bedrag van 1,2 miljoen euro dat eventueel benodigd is indien werkzaamheden aan deze installaties uitgevoerd moeten worden of (delen van) de installaties vervangen moeten worden. Deze middelen moeten beschikbaar zijn op het moment dat eventuele calamiteiten zich voordoen. Bij de update in het najaar van 2021 komen we terug op de financiële effecten voor de gemeentelijke begroting. Op dit moment verwachten we over de hele periode voldoende dekking te hebben in de bestaande budgetten. Mogelijk is een verschuiving in de jaren noodzakelijk waarbij meer budget nodig is in de eerste jaren en minder in de latere jaren. Deze mogelijke opgave betrekken we bij de begroting 2022.

Over de voortgang van beide opgaven zullen we bij u terugkomen in het najaar van 2021.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.